

Sörven lintuaseman ohjeet

päivitetty 22.1.2003

Jos aseman havainnoija tai rengastaja rikkoo tässä annettuja ohjeita voi Viron Lintuseuran hallitus yhdessä asemanhoitajan kanssa kieltää häneltä pääsyn asemalle.

SISÄLTÖ

1 YLEISOHJEET

- 1.1. Asemalta poistuminen
- 1.2. Kun asema jää tyhjilleen
- 1.3. Muita ohjeita
- 1.4. Maksut
- 1.5. Asemanhoitaja

2 ASEMALOMAKE

- 2.1. Asema-alue ja ydinalue
- 2.2. Lomakkeiden täyttäminen

3 PÄIVÄKIRJA

4 MUUTONSEURANTA

- 4.1. Havainnointipaikka
- 4.2. Havainnointiaika
- 4.3. Havaintojen kirjaaminen
- 4.4. Merimuuton havainnointi

5 PAIKALLISTEN LASKEMINEN

6 RENGASTUS

- 6.1. Yleistä
- 6.2. Rengastustietojen tallentaminen
- 6.3. Ohjeita rengastajille

1 YLEISOHJEET

Asema on joidenkin ihmisten koti monta kuukautta yhteen menoon. Yleisohjeiden noudattaminen auttaa pitämään sen elinkelpoisena. Asemalla jokainen siivoaa jälkensä ja korjaa aiheuttamansa vahingon.

1.1. Asemalta poistuminen

- Viedään kertyneet roskat pois, ne voi tyhjentää esim. Sörven majakalla olevaan roskikseen tai Kuressaaren kaatopaikalle.
- Tyhjäät pullot viedään pois. Olutpullot voi palauttaa esim. Laadlan kauppaan
- Siivotaan ja tiskataan; siivoamiseen kuuluu myös mattojen pudistelu.
- Aseman polttopuulaatikko täytetään, varasto on aseman W puoleisessa talossa.
- Jätetään aseman ympäristö siistiksi.
- Kirjoitetaan nimi vieraskirjaan.
- Poislähtijät kirjaavat lähtöpäivän havainnot tietokoneelle.
- Ilmoitetaan asemanhoitajalle puutteista ja mahdollisesta rikki menneestä.
- Aseman pihapiiristä poistuttaessa ovi lukitaan.

1.2. Kun asema jää tyhjilleen

- Vesiastiat tyhjenetään, myös saunasta.
- Jääkaappi/pakastin tyhjenetään, pestään ja ovi jätetään auki.
- Hiirille kelpaavat ja pilaantuvat ruokatarvikkeet viedään pois.
- Huussin astia tyhjenetään kompostiin.
- Uunit tyhjenetään tuhkasta, jonka voi viedä kunnolla jäähtyneenä lähipusikkoihin.
- Huolehditaan, etteivät työkalut tai muut tavarat jää ulos.
- Sähköt katkaistaan pääkatkaisijasta.
- Väliovet suljetaan huolellisesti.
- Ulko-ovi lukitaan.
- Kuistin ovi salvataan kiinni, ettei tuuli riepota sitä.

1.3. Muita ohjeita

- Kaivo on merivartioston portin sisäpuolella heti portin jälkeen oikealla olevassa pienessä vajassa.
- Saunan pesuvesi voidaan ottaa pihalla olevasta omasta kaivosta tai sadevesiastiosta.
- Puuta käytetään säästeliäästi.
- Asemalla yövyttäessä on omat lakanat ja tyynyliinat oltava mukana, vaikka käyttäisikin makuupussia.
- Maatuvat roskat viedään kompostiin
- Tupakan poltto aseman sisällä on **kielletty**; natsat laitetaan ulkonakin tuhkakuppiin.
- Kaikki liikkuminen verkkopaikoilla häiritsee pyyntiä, joten havainnoitsijat saavat kulkea verkoilla vain rengastajan kanssa. Tiellä liikkuminen ja havainnointi on sallittua.

1.4. Maksut

- Asemamaksu on jäseniltä 16 €/vuosi ja ei jäseniltä 25 €/vuosi. Asemamaksujen laskutuksesta huolehtii asemahoitaja.
- Vapaaehtoinen saunamaksu noin 1€/henk maksetaan asemalla olevaan lippaaseen. Maksulla katetaan saunan polttopuumenot.

1.5. Asemanhoitaja

- Asemanhoitaja on Lauri Mäenpää puh. +358-40-7636982. Asemalla oleskelu edellyttää aina ilmoittautumista asemanhoitajalle.
- Ota yhteyttä asemanhoitajaan jos havaitset epäkohtia tai olet epätietoinen toimintatavoista.

2 ASEMALOMAKE

Lintuaseman havainnot kirjataan tietokoneelle. Käytössä on havaintojen tallennusohjelma. Ohjelmalle kootaan päivän kaikki havainnot. Ohjelman lomakkeelle kirjataan yksikäsitteinen arvio siitä, mitä lintuja havaittiin - ei arvailuja siitä, paljonko lintuja oikeasti oli. Koska kaikki jatkotutkimus perustuu asemalomakkeen tietoihin, pitää tallentaminen toimittaa täsmällisesti, vaivoja säästämättä.

2.1. Asema-alue ja ydinalue

- kts. Oheista karttaa

2.2. Lomakkeiden täyttäminen

- kts. Asemalomakkeen täyttöohjeet.
- asemalla työskentelevien pitää toimittaa vaaditut RK-lomakkeet täytettyinä EOÜ:lle + kopio asemalle.
- Kaikkiin tärkeisiin havaintoihin kirjataan havaitsijoiden nimet (mieluiten koko nimi).

3 PÄIVÄKIRJA

Päiväkirjaa kirjoitetaan **päivittäin**. Yleensä luonnehditaan säätä, mainitaan mielenkiintoisimmat lajit ja määrät, merkitään rengastusten kokonaismäärä ja tarvittaessa runsaimmat rengastuslajit, sekä kerrotaan mahdollisista päivän muista tapahtumista.

4 MUUTONSEURANTA

Haluamme selvittää Sörven kevät- ja syysmuuton lajiston, aikataulut ja mittasuhteet. Lisäksi toteutamme pienempiä erityistutkimuksia. Muutonhavainnointi on tällä hetkellä lintuaseman tärkein tutkimusmuoto.

4.1. Havainnointipaikka

- Ensisijainen havainnointipaikka on asemabunkkeri. Bunkkeri sijaitsee noin 300 m asemalta polkua pitkin itään. Asemabunkkerilla on sadekatos, joten vesisade **ei** ole este havainnoinnille.
- Merimuutolle parhaat näkymät ovat meribunkkerilta, joka sijaitsee n. 300 m majakalta etelään.
- Vuoden 2002 alusta aseman alueeseen kuuluu myös Looden majakka ympäristöineen.
- Loode on ensisijaisesti merimuuton tarkkailupaikka, mutta myös kiinnostavat paikalliset linnut kirjataan asemalomakkeelle.
- Havainnointipaikka merkitään aina asemalomakkeelle samoin kellonaika.

4.2. Havainnointiaika

- Tavoitteena on havainnoida kattavasti koko valoisa aika.
- Jos miehittäjiä on riittävästi, pyritään katkottomaan havainnointiin.
- Havainnoinnin alkamis- ja päättymisaika merkitään aina muuttolomakkeelle.
- Minimihavainnointi kestää päivittäin 4+2 tuntia. Aamulla 4 tuntia auringonnoususta (+/- 15 min) alkaen, iltapäivällä vähintään 2 tuntia.
- Jos minimihavainnointia ei suoriteta, pakottava syy merkitään asemalomakkeelle.
- Yllättävät muuttoryntäykset pitää valoisan aikana huomata ja laskea.
- Syksyllä on kiinnitettävä erityistä huomiota vaelluslintujen liikehdintään.
- Havainnointi kannattaa aloittaa ennen auringonnousua.

4.3. Havaintojen kirjaaminen

- Muuttolomakkeelle merkitään kaikki liikkuvat linnut - myös hajahavainnot.
- Muutto kirjataan asemalomakeohjelmaan **vähintään tunnin jaksoissa**, (suositellaan puolen tunnin jaksoja).
- Muutto kirjataan ohjeen mukaan (esim. 1"1' / w).
- Muuttosuunta merkitään aina 16 ilmansuunnan tarkkuudella (N,NNE,NE jne).
- Kovassa muutossa tarkan suunnan merkitseminen joka havaintoon ei ole tarkoituksenmukaista. Tällöin merkitsemistä voi nopeuttaa jättämällä päivän pääsuunnan pois runsaista lajeista (esim. Peippo tai pl). Samoin voi menetellä, jos suunta on hyvin vakio. Poisjätetyt suunnat mainitaan aina muuttolomakkeen huomautuksia osassa yksiselitteisesti lajeittain.
- Kääntyviksi merkitään vain ne linnut, joiden nähdään kääntyvän (esim. 1 sw/nw). Muussa tapauksessa merkitään kaksi havaintoa 1 sw ja 1 nw. Jälkimmäiseen voidaan lisätä merkintä ilm. Sama, jolloin sitä ei lasketa mukaan päivän muuttosummiin.
- Pukutiedot (ikä, sukupuoli, värimuoto ym.) merkitään, jos suinkin keritään.

4.4. Merimuuton havainnointi

- Maalintumuuton havainnointi on aina ensisijalla, mutta mikäli merellä muutto on voimakasta pyritään myös sen havainnointi järjestämään kattavaksi.
- Lokkien ja tiirojen muuttoa seurataan jatkuvasti, selvään suuntaan lentävät lokit ja tiirat merkitään muuttoon.
- Vesilintujen varsinainen muutto pyritään erottamaan paikallisten lintujen edestakaisesta lentelystä, vaikka se onkin joskus vaikeaa.

5 PAIKALLISTEN LASKEMINEN (kts. kartta)

Paikallisten laskeminen tuottaa käyttökelpoista aineistoa. Ydinalue on helppo koluta joka päivä. Joitain vesilintulajeja ei ole muualla kuin lahdella ja lampi, särkkä, niityt ja puskat ovat harvinaisuuksien perusbiotooppeja.

- Ydinalueen paikalliset linnut etsitään päivittäin mahdollisimman tarkkaan, mieluiten siihen aikaan kun niitä on eniten. Mukaan lasketaan yksilöt, jotka todella konkreettisesti ovat ydinalueen rajojen sisällä.
- Ydinalueen ulkopuolella olevat linnut kirjataan asemalomakkeelle erilleen, havainnoista kirjataan kaikki mielenkiintoiset.
- Kaikista lajeista merkitään havaittujen määrä; arvioita todellisista määristä ei saa käyttää. Plus-merkintä (+) on sallittu vain pesimälajeista, joiden määrissä ei ole tapahtunut muutosta.
- Merialueen linnut lasketaan merenpinnan ollessa riittävän tasainen.
- Looden paikallisista omaan sarakkeeseen kirjataan kaikki mielenkiintoiset havainnot, kerääntymät ja erityisesti kahlaajat.

6 RENGASTUS

6.1. Yleistä

- Sörven lintuasemalla saavat rengastaa vain Suomen lintuasemaluvan omaavat henkilöt ja virolaiset, joilla on kokemusta lintuasemarengastuksesta.
- Vakioverkkoja pidetään pyynnissä olosuhteiden salliessa vähintään **10** kpl ja sijoitetaan kartan osoittamille vakioverkkopaikoille. Verkkoja voi laittaa pyyntiin enemmänkin edellyttäen, että pyynti voidaan hoitaa lintujen turvallisuutta vaarantamatta kts. kartasta lisäverkkopaikat.
- Vakioverkkoja (10 kpl) tulee pitää pyynnissä vähintään **kuusi** tuntia auringonnoususta. Sen jälkeen pyyntiä voi jatkaa vapaan valinnan mukaan.
- Petoverkkoja käytetään syksyllä etupäässä varpushaukkojen pyyntiin. Pöllöaikaan yöpyynti on sallittu, mikäli verkkoja kierretään säännöllisesti läpi yön. Petoverkkopaikat ovat vapaasti valittavissa.
- Rengastus asemalla on vapaaehtoista, ei pakollista.

6.2. Rengastustietojen tallentaminen

- Rengastukset tallennetaan uudella rengas-ohjelmalla päivittäin aseman tietokoneella.
- Rengastuksista tulostetaan **päivittäin** rengastetut linnut ja käytetyt renkaat asemalomakkeen liitteeksi.
- Rengastuksista tulee ottaa ajoittain varmuuskopio levykkeelle.

6.3. Ohjeita rengastajille

- Rengastajan on **ymmärrettävä**, että Sörven lintuasemalla syyskuun lopussa ja lokakuussa ajoittain lintuja on niin paljon liikkeellä, että pyynnissä **ei** voi pitää kaikkia vakioverkkoja. Verkkomäärä on sovittava rengastajien ja lintujen määrän mukaan, etusijalla **aina** lintujen turvallisuus.
- Rengastetusta linnusta on **vähintään** kirjattava seuraavat tiedot: laji, ikä, sukupuoli (mikäli mahdollista), rengastuspäivämäärä, kellonaika (tunnin tarkkuudella) ja verkon tunnus.
- Erityistä huomiota tulee kiinnittää sukupuolen ja iän määrittämiseen (esim. pajulinnuista sukupuoli siipimitasta). Edellispäiväiset ja vanhemmat kontrollit kirjataan huolellisesti rengas ohjelmaan.
- Vieraat ja yli vuoden vanhat omat kontrollit kirjataan tietokoneelle omaan tiedostoon.
- Lintuverkkojen kunnossapitoon tulee kiinnittää erityistä huomiota. Katkenneet paulat tulee korjata välittömästi uusimalla paula kokonaan. Jos verkot joudutaan keräämään pois märkinä, ne tulee jättää kuivumaan väljästi. Rikkinäisiä verkkoja ei saa jättää ehjien verkkojen joukkoon.
- Verkkopaikkojen pensaat ja puut pyritään pitämään jatkossa sopivan matalina. Verkkolinjojen läheisyydestä voi katkoa oksia ja latvoja, jotka vaikuttavat lintujen liikkeisiin ja parantavat verkkojen pyyntiä.
- Teemapyynti on sallittua, jos se ei häiritse varsinaista rengastusta ja tapahtuu riittävän etäällä verkkopaikoilta.
- Aseman polkupyörä on tarkoitettu ensisijaisesti rengastajien käyttöön.
- Jos sinulla on kysyttävää rengastuksen suhteen, ota yhteyttä asemanhoitajaan.

